

Notitie : Natuurtoets Heistraat 198 te Sprang-Capelle (gemeente Waalwijk)

Locatie : Heistraat 198 te Sprang-Capelle
Datum : 24 juni 2014
Projectnummer : 211x07170
Opgesteld door : [REDACTED]

Voorliggend verslag is opgesteld ten behoeve van het bestemmingsplan 'Heistraat naast 198 te Sprang-Capelle', opgesteld door BRO met projectnummer 211x07170.

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Verordening Ruimte (Noord-Brabant) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur, bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Groenblauwe Mantel, is ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare periodes zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze natuurtoets

In de natuurtoets zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

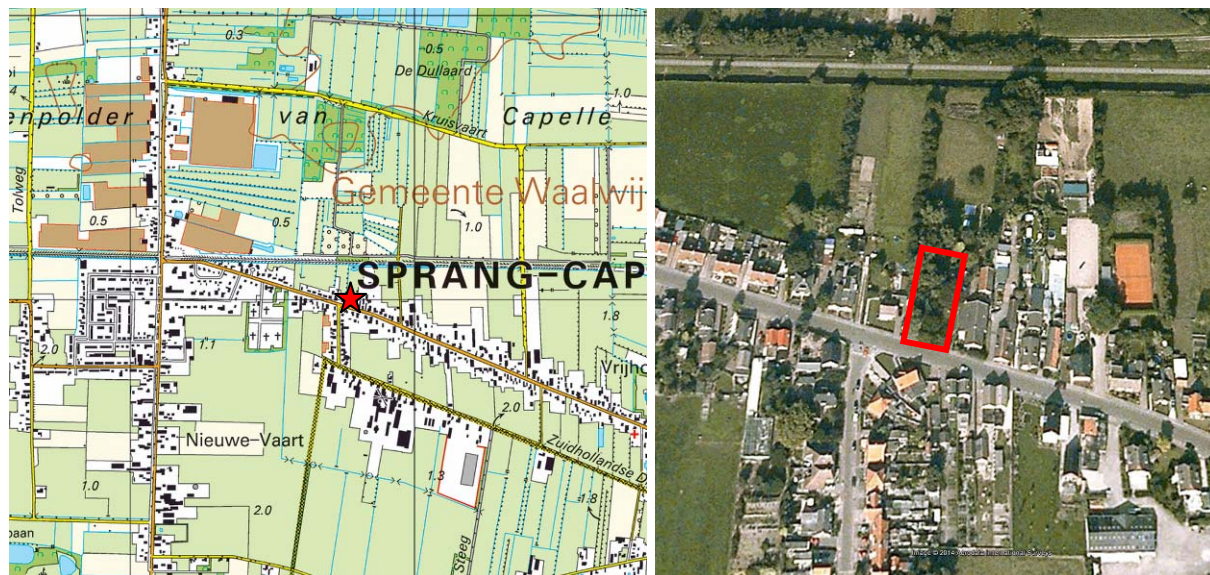
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 12 juni 2014 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals algemene verspreidingsatlassen en internetsites (www.waarneming.nl en www.telmee.nl) en de checklist Inschatting Vooronderzoek Vleermuizen (www.vleermuis.net). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Sprang-Capelle in de gemeente Waalwijk. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 127,7-410,0². De ligging van het plangebied is te zien in afbeelding 1 en 2.

Afbeelding 1 en 2: Respectievelijk globale ligging (rode ster) en begrenzing (rood omlijnd) van het plangebied.

Huidige situatie

Het plangebied is gesitueerd in het zuidwestelijke gedeelte van de tuin van de woning aan Heistraat 198 (zie ook afbeelding 3). Dit deel van de tuin bestaat uit een gedeelte met opgaande vegetatie (struiken en enkele bomen), welke de tuin omzoomd langs de zuidzijde (straatkant) en de westzijde. De rest van dit deel van de tuin bestaat uit gazon en enige verharding in de vorm van een oude stenen waterput. Een hoog opgaande, oude kersenboom ligt net buiten het bouwvlak van de te realiseren woning. Het overig deel van het plangebied, buiten het bouwvlak voor de te realiseren woning, bestaat uit verharding (bestrating langs de huidige bebouwing) en een naar het noorden toe doorlopende tuin. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Voor een impressie van het plangebied zie foto's 1 t/m 5.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de realisatie van een woning ten westen van de bestaande woning op het perceel, in het zuidelijke deel van de tuin. De ligging van het bouwvlak en de situering en inpassing van de woning binnen het plangebied is weergegeven in een verkavelingsschets, zie afbeelding 3.

Ten behoeve van de ontwikkeling blijft de tuin buiten het bouwvlak voor de woning grotendeels gehandhaafd. De oude kersenboom (zie foto 1) net ten noorden van het bouwvlak blijft behouden. Mogelijk wordt een deel van de opgaande vegetatie (foto 3 en 4) langs de rand van het bouwvlak verwijderd. Voor de ontwikkeling zal geen nieuwe toegangsweg gerealiseerd worden.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Foto 1: Zuidelijke deel tuin (bouwvlak), gezien vanuit NO.

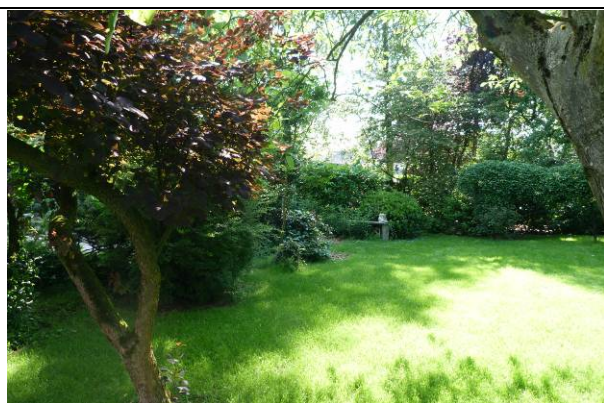

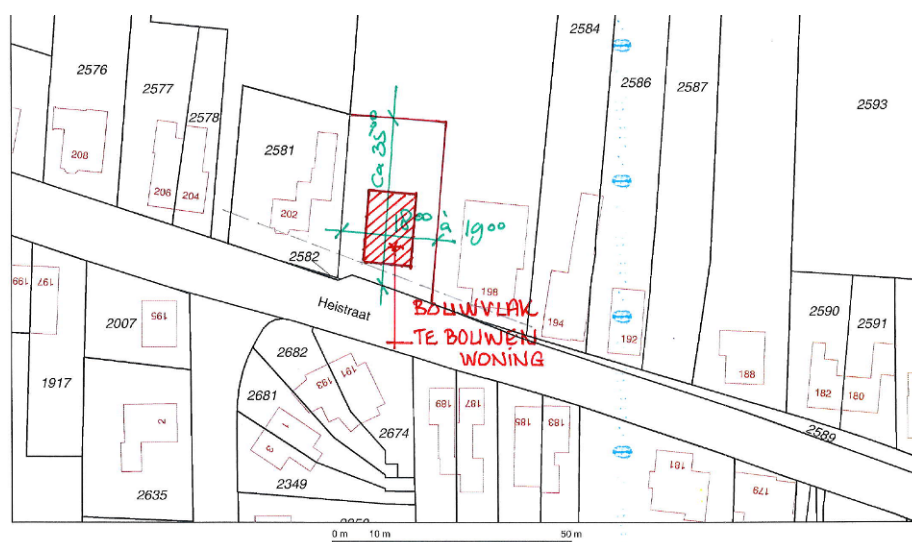
Foto 2: Middendeel tuin buiten bouwvlak, gezien vanuit O.

Foto 3 en 4: Hoog opgaande vegetatie zuidelijk deel tuin.

Foto 5: Noordelijke rand van tuin, gezien vanuit N.

Afbeelding 3: Uitsnede verkavelingsschets.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Langstraat, ligt ruim 100 meter ten noorden van het plangebied. Het plangebied wordt fysiek afgeschermd van het Natura 2000-gebied door het overige hoog opgaande deel van de tuin, het hoger gelegen Halve Zolenpad en de daar langs gelegen houtsingels. De watergang ten noorden van de tuin is eveneens gescheiden van de watergangen in het Natura 2000-gebied. Effecten van verstoring (door trilling, geluid en mechanische effecten alsook optische verstoring), verdroging en verontreiniging worden met de bouw van de woning op voorhand uitgesloten. In het plan hoeft geen rekening gehouden te worden met wettelijke gebiedsbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS of Groenblauwe Mantel zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het gaat hier om een tuin waar zich gazon en enkele met name groenblijvende struiken bevinden op en nabij het bouwvlak voor de te realiseren woning. In het nabijgelegen Natura 2000-gebied Langstraat zijn diverse zeldzame en beschermde soorten planten aanwezig, waaronder Spaanse ruiter (tabel 2). Geschikte groeiplaatsen voor deze soorten zijn niet binnen het plangebied aanwezig en het voorkomen van beschermde soorten planten binnen het plangebied wordt uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, egel, konijn, etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken. Het voorkomen van eekhoorn (tabel 2) is bekend uit de (wijdere) omgeving (www.telmee.nl). Het plangebied vormt echter geen geschikt habitat voor deze soort. Negatieve effecten voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen (allen tabel 3). De omgeving van het plangebied leent zich voor vleermuizen. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van diverse soorten vleermuizen (www.telmee.nl). In de directe omgeving en binnen het plangebied zijn dikke bomen aanwezig (>3 dm). Deze kunnen door boombewonende vleermuizen (zoals ruige dwergvleermuis en wintervleermuis) gebruikt worden als vaste verblijfplaats. Vanwege het ontbreken van bebouwing binnen het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (zoals gewone dwergvleermuis) uitgesloten. De direct langs het plangebied gelegen bebouwing is echter wel geschikt voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

In de mogelijk te verwijderen bomen en struiken (foto 3 en 4) zijn geen voor vleermuizen geschikte holten of openingen aanwezig. Tevens vormt deze vegetatie geen onderdeel van een doorgaande vegetatiestructuur die dienst kan doen als vliegroute van vleermuizen. Het plangebied zal wel onderdeel zijn van foerageergebied voor vleermuizen.

Effectenbeoordeling

Het plangebied vormt onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Met het verwijderen van een enkele boom en een paar struiken ten behoeve van de toekomstige ontwikkeling is een negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen verwaarloosbaar. Er is daarbij ook geen sprake van verlies van voor vleermuizen essentieel foerageergebied. Een negatief effect op eventueel aanwezige verblijfplaatsen in naastgelegen bebouwing door eventueel gebruik van nachtelijke verlichting tijdens werkzaamheden, kan voorkomen worden door uitstraling van licht te beperken tot enkel het plangebied. Negatieve effecten voor vleermuizen zijn dan uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder spreeuw, en huismus. Verwacht wordt dat enkele struweelbroedende vogelsoorten binnen het plangebied tot broeden kunnen komen, zoals merel, vink en houtduif.

Effectenbeoordeling

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels, koloniebroeders en gebouwbewonende vogelsoorten waaronder huismus. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van huismus (als foerageergebied). Gezien het zeer beperkte oppervlak aan verlies van foerageergebied worden geen negatieve effecten verwacht voor huismus. In de toekomstige inrichting blijft voldoende geschikt foerageergebied over. Negatieve effecten op vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal opgaande vegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de meeste vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van vegetatie en grondverzet buiten de deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet voor deze vogelsoorten sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, dient de uitvoeringslocatie vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels. Dit kan door het kort maaien en houden van de aanwezige vegetatie voorafgaand en tijdens het broedseizoen. Hierbij zal vlak voorafgaand aan de werkzaamheden alsnog aanwezige vegetatie gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van broedende vogels.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mag de aanwezige vegetatie ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vissen en voortplantingswater voor amfibieën is hierdoor uitgesloten. Uit het Natura 2000-gebied Langstraat is het voorkomen van heikikker en poelkikker bekend (beiden tabel 3). Gezien het aanwezige habitat worden deze niet verwacht voor te komen binnen het plangebied. Er kunnen algemeen beschermde soorten worden verwacht zoals kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad (tabel 1). Binnen en nabij het bouwvlak worden geen overwinterende soorten amfibieën verwacht. Een zwervend individu van bijv. gewone pad op de bouwvlaklocatie is niet uitgesloten.

Het voorkomen van reptielen binnen het plangebied wordt gezien het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Het voorkomen van zwervende individuen van algemeen voorkomende soorten amfibieën zijn niet uitgesloten binnen het plangebied. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, egel, konijn, etc.). Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de zorgplicht.
- Het plangebied vormt onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Met het verwijderen van een enkele boom en een paar struiken ten behoeve van de toekomstige ontwikkeling is een negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen verwaarloosbaar. Er is daarbij ook geen sprake van verlies van voor vleermuizen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten voor vleermuizen zijn uitgesloten.
- Een negatief effect op eventueel aanwezige vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in naastgelegen bebouwing door eventueel gebruik van nachtelijke verlichting tijdens werkzaamheden, kan voorkomen worden door uitstraling van licht te beperken tot enkel het plangebied. Negatieve effecten op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn dan uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten. Over het algemeen zijn nesten van de meeste soorten vogels uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door de werkzaamheden (verwijderen van vegetatie) buiten de broedperiode (half maart- half juli) uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet voor deze vogelsoorten sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de uitvoeringslocatie vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels. Dit kan door het kort maaien en houden van de aanwezige vegetatie voorafgaand en tijdens het broedseizoen. Hierbij zal vlak voorafgaand aan de werkzaamheden alsnog aanwezige vegetatie gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van broedende vogels.
- Het plangebied vormt onderdeel van het foerageergebied van huismus, een vogelsoort waarvan de nesten en het leefgebied jaarrond beschermd zijn. Vaste verblijfplaatsen zullen niet aangetast worden en in de toekomstige inrichting blijft voldoende foerageergebied voorhanden. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Het strekt tot aanbeveling om in het ontwerp van de toekomstige woning rekening te houden met huismus, bijv. door het voorzien van de woning met vogelvides die geschikt zijn voor huismus.
- Binnen het plangebied zijn zwerfende exemplaren van algemeen beschermde soorten amfibieën te verwachten. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën.